

Zahrodka.

==== Příloha Serbskich Nowin. ====

Lubemu Knjezej Jezusej k česći, serbskim džěcom k spomoženju.

Čo. 3.



Michala 1909.



IV. L.

Nazyma.

Wětry duja přez hona jěre,
Lisće pada žoltojte cyle,
Ptački leća do cuzby prječka,
Žurki přebytk wutwarja zymski,
Ratař wora pola te plódně,
Běrnny, řěpu wozy sej domoj,
Kała, picy hromadzi wjele.
Jabloni plódná podawa plody,
Krušwe dobre date nam buchu,
Wino zrawi módre nam nětko.
Maćeř luba tykancy pječe,
Kermuš wulka přikhadža z nowa.
Dary tute nazyma dawa,
Wjesla tute nazyma skića,
Khwal sej, džěco, nazymu tola!
Khwal tež, džěco, nazymu jara
Boha wótea njebjeskoh' našoh'!
Boha khwalće nazymu wšitcy!

K. W.



Pola pólnych Žurkec.



Z wobrazom w samsnym čisle. Napisal L.

Što ho pola pólnych Žurkez stawa, wo tym lědy ras šwět něšto šoni.
A to je bjes džywa. Něhdže na polu, Žurkezy šami njewjedža na čejim bydla.
Ščěrofik pucžow k nim njewjedže. Što žusy mohł ho to k nim namafadž? A
hdy by ho namafal a do istny chynł nawalicz, bychu jeho wuplazali a wufužali,
šo by jemu žadosč sa Žurkezami na čaš žiwjenja šaščka. Ščetož ništo na
šwěće daloko ščěroko njeje bóle šašobjeny hač žurk.

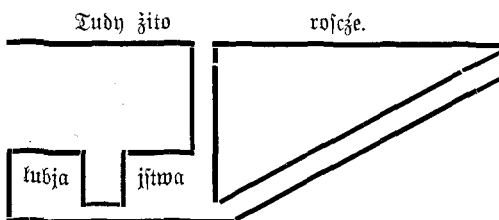
Sich žule žiwjenje dyrbažo Žurkezow do ščije hańba byč. Šalle loni našeto
po šhwach běchu šo na žitnišćežo pod hórku — Bóh wě wotkal — wšćicžahnyli se
wšćem, ščtož mějachu — mjenujzj š prósnej kapšu a plódnym žolčkom, š wulkej
kuražu a čzjódou njepočinkow, hotowa žyganska-dundaška šwóšba — bjes džěči.
Štajnje w jenej dračje: w čzornym lazu a dolhim na čzěrweńk kabadže. Ale
wohledž šo do teho přičežo š horda, š tajkej nadutošču, šo mohłoj šo lizy puftnyč.

Šhto bē žurcez t pschežyhlenju pohnuło? Woštuda trasz a njeపోkoj. Sa-
mješče bēchu fej pschedloni něhdže do mokreho sajełi, so ƒo na stajnosęzi wšchē
seženy počachu — a žurcez ƒobu. Žurk pať dołho pót njesnješe. Dóštawa wot
teho porstlawu. Wěčzne porstlanje pať mohło jeho pscheradžicz.

Pod hórku wšchaf bē merna semja, žana mokrota, mało pęška a žana sfała.
Kniješ a wješ njewědžeschtaj wo pschiczachu nowych wobydleri; njewědžeschtaj, kať
woni tu ƒwoje pinzojte byhlenje twarjachu, lępje: ryjachu. Kniješ žurk ryjesche
schtož móžeschtej ruzy wodrapacz, a s nohomaj wodrapanu pjeršchē ƒa ƒobu funtasche,
so by knieni žurkowa druhdy woczki polnej męła. Wona dychbjesche wodrabki won
psched duřczfa nožycz a nanosy tam radnu hromadu, kať nasdala hrodžischo. Khdōba
wšchaf je dołha; dže s naschita na 2 metry hłuboko pod pluhom. To masch khōdbu
na 3 metry dołhu. Sa khōdbu je istwa.

S tym pať njeje doseč. Žurcezy radny njebēhaju. So bychu krótschi a lohšchi
puč męli, wurychu fej khōdbu, po kotrež móhli ƒo kať s wuhenjom dō istwy
pušchęzeč. TALE stojata khōdba je s dobom trochu wolnjeschfa dō istwy. To tu
widžisich spōdowanje s pluwami, ƒynom a mochoy polkadžene — hotowo tež t lęhanju.
Wošebitu komoru t spanju nimaja.

Alle sa to istwizu abo lubju jenu
khōdbu sady stwy. Tudy pať masch
podarmo woczki. Čzma a čzma wšcho
sawodžewa. Dyrbisich ƒo dale mašacz,
so njepadnjesch. Njemotaj ƒo, njewěsch
hdže ƒo kulisich. Na, tebi je hōdnje
wuczby dawacz. Wědy ƒym wuprajil
— a ty tu hižo ležisich — na hroma-
dže sorna, so mohł(a) ƒo sažypacz.



Žurče bydło.

Alle hožedlacze stań hnydom, pschetož ležisich na kradnjenyym žicze.

Žurcezy tunjo kupuja — sa niczo. Pschiležnosęč t hřechej je pschebliška.
Wysche jich domu je polo zplę sarostko s rožku. Njane klošy ƒo tež jemu a jej
lubja. Pschemo ƒnykam a wotebēraťkam džęlatej. Ženo šle ƒwedomjo jimaj pschezo
džęlacž njedomoli. Škradžu — njewidžanej dofonjatej ƒwoje. Sahe rano, pať
wodnjo, pať wječzor pojdže, kať ƒo hodži. Šhto je žurčfa ƒoša? Přędkownej
nošy. Sapšchimnywšchi stwojelzo žitta, šhibnjetej je blisťo semje, so padnje. A nēt
mōj žurk t šwatkom sa kłóštu, wotkubnje a ju psches šuby sežehnje, so sornjatka do
huby šwulętaja a ƒo s pomozu jasyta do ližomych męchow pominu. Nęschto stwojel-
zow popušchęzawšchi a ližy doseč fej wutykatwšchi čžehnje paduch domoj kať s her-
manka. Alle kasacz fej wot njeho žana myšchfa hermanka njetrjebať, to by ji žurk
sa wušchi pokasať, schto hermanť je. Pschetož ničtō škupischi hacž wón.

Žurcezy njewoža t pjetarjej, ani do młyna, ani na wiki. Woja ƒo, so jich
padušchstwo na šlawne pschidže. Tehodla je radšichi w kołmash tołstěj čzmi w komor-
ščach khowaja. Njejkhu tež na šhlēb šwuczeni, ani na tykanž. Štupi njehotuja
kermuški, kwapow abo kšchęžisnow. Šody pschelpja, a tež pōtmižy.

Žurcezy ƒu tak škupi, so ani ƒwoje džęčzi dołho nježiwja. Lęžba ƒo jim ƒynť
a džowęžička narodžischtej. Štarschej to radny njewidžeschtaj. Tola šfōnzomacz
wbohej žatzy febi njesmērjšchtaj, prajeschtaj febi: „Nęschto dnjom jeju smejemoj,
hdnyž hischęze telko njetykatej; potom pať s nimaj do šwēta. Nam starym ƒo tež
lępje ješčto njeje.“ Bratšik a ƒotšicžfa dōstaschtej sa přenje 3 dny hižo laž a
kabajčiz. Wědy pať bęchtaj šhodžicz nawulłoj, jeju nan a macž wupokasaschtej, kať
čzinja to pohani. Ani dōrtk jimaj na puč njedaschtaj. „Wōj ƒo starajtaj, rēkasche.
Tamle widžitej spōpowanu rožku? Wumłóčztaj febi nęschto sa šymu, so hłodu
njewumrjetej.“

Bratšik a ƒotšicžfa roshladujetej ƒo po honach. Šladatej, kať ƒo do
nasymja sežiwitej. Šnadž ƒo jimaj tręchej, so ƒo na žusym polu hdže s towašchemi
šatfatej. Trjebaj ƒo bratšik bōrly woženi a hlada, so pod ƒuche pschidže. A po

hošćiczkju trašč tež pšchińdže jedyn nawoženja. A brate kotru wotešnjaje. Budžetej kóždy hđže druhdže bydlicž, wěšo pod polom někajšeho hospodarja na podružstwje — darmo. Khiba so jich, dokelž njeplacža, hospodať wurhje abo salije, so ho šatepja. To drje je čzi žel, tola škłoda jich było njeby, jeli lěpšchi njebudža hač stari Żurkezy.



Żurkez bratsiř a hošćicžta.

— Bjedrich Wulki a gardista. —

Kral Bjedrich Wulki — abo kaž bu tež mjenowany: Stary Żryza — mėjesche to wařhnje, ho je hwojimi wojatami rošřecžowacž. Tak wón kóždy ras, hđž noweho muža mjes hwojimi dołhimi gardistami nadeńdže, ščžehowaze tři praschenja staji: „Kať stary wón je?“ — Kral mjenujžy ženje Ty abo Wy njeprajesche ale pšchezo: Wón abo Woni. — „Kať dołho je hižo w mojej šłužbje?“ a „Ze wón hwoju mřdu a hwoju drařtu dořtať, kaž hebi pšchjesche?“

Žedyn mlody Franzowja chžyšche nětko rad do tuteje kompanije Stareho Żryza fastupicž. Tola wón ani šłowcžta němřti njesrořumjesche. Duž jeho wyřčť pšchijecž nočžyšche. „Čžehodla!“ tak tón mlody Franzowja rjekny, „njedyrhjať ja tež tu šłužbu dokonjecž!“ „To wyřčť!“ wotmolwi wyřčť, „ale na te tři praschenja wotmolwicž njemóžecže!“ „Njeje-li nicžo dale, te chžu nawuřncž!“ šnapřhecžiwu Franzowja.

Wyřčť jeho pšchija, a wyřčžy ho próžowachu, so bychu Franzowřu te tři wotmolwjenja nawucžili. Ščřoncžnje bč je tež nawuřnyť a to w tym rjedže, kaž wam horjekach řdželič.

Šřoncžnje tež Bjedrich Wulki pšchińdže. Ššo Franzowřy dohladawřchi, počža ho prashecž; tola rjad praschenjow bč pšchemeniť.

„Kať dołho je wón hižo w mojej šłužbje?“ bč přenje praschenje krala.

„21 lět!“ wotmolwi mlody gardista.

„Přchewapjeny pšches tutu wotmolwu, ho kral dale praschjesche: „Kať stary wón potajřim je?“

„Gene lěto!“ bě wotmolwa.

„Se wón zbyhnjeny abo ja?“ kral jawola.

Wojak měnjo, jo je to tšehčeje praschenje, s měrom wotmolwi: „Woboje!“

Kral bu bóle a bóle pšehelhwapijenty a šo hiščeže to a tamne praschjesche. Tola młodny Franzowša bě je šwojej němcžinu ke kónzej a mjelczesche. Štónčnje kralej po franzowšku praji, jo něnski njemóže. Tak šo kralej tuto hudańčžo rošjašni.

Po franc. K. W.



Kolebka a row.

Nasche přenje lóžto je kolebka, nasche pošledne row. Do kolebki položi maczeřka lube džěcžo, do rowa džěcžo drohu maczeřku. Wšchi přenim sparje czichim, měrnym špěwa šbožowna macz a šylšy wješela a špodobanja kapaja s jeje woczow lubennu džěcžu na kolebku; pšchi pošlednym sparje wěčnym špěwa šo ja tu maczeřku, a džěcžo roni šylšy džakownosče na drohi tón row. Šchtó tež to mohł šarunacž šwojej maczeři wšchu tu lubosč! Šak rjenje šežele wona kolebku a kladže šahwěčki te maške, jo by lubuščt derje špinkał. A hduž maczeřka po šenštim pučzowanju wotpoczjuje we šhlódnym rowje, šchtó pšchi jeje row? Džakowne džěcžo czini to šawěšče!

Mašch-li rowežk luby, ow njezapomí jón! Dži a pošladaj, fajki je. Tež to je dopošaš lubosče a džaka, hduž pšchichy drohim wotemrjetym rowy. A pobožnje tam wušpěwaj czichi „Wótcže našch“!

Po K. Schweli ze „Z Bóžego kralejstwa“.



Hudańčka.

Lute maške.

J	J	W	S	W	M
k	k	k	k	k	k

* — y k p s — *

Radyserb.

1. Tón přeni je dwěnohačowy stawěk. 2. Tón druhi pak je cyły štyrinohač. — Wobej pak kusatej.

Radyserb.

Radny hroch ma wjele tr—,
 Dub ma njerad wjele br—,
 Hat ma druhdy wjele šć—,
 Zwity zdónk ma wjele s—.

Radyserb.

Pilnym zhudarjam.

Małe brune zwěrjatka w poslednim hudańčku su mrowje. Štó džensniše wuzhuda? Zhudajće a pisajće wujej (Rachlowe, Crostwitz p. Kamenz. Sa.). Štóž prawje zhuda a to prawje pěknje napisa, dóstanje rjanu serbsku knižku. Tuž spytajće!

Waš wuj.

Čižčez Šsmolerjez knižičiččezněje w Šserbskim Domje w Budyščinje.